

Dosarul nr. 3ra-276/22  
2-21059912-01-3ra-04042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. O. Melniciuc)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Clima, E. Palanciuc)

## DECIZIE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva  
Ala Cobăneanu  
Nina Vascan  
Aliona Miron  
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Serviciul Vamal,  
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă  
de Vasile Chilat împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea actului  
administrativ,  
împotriva deciziei din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 22 aprilie 2021, Vasile Chilat a depus cerere de chemare în judecată  
împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că activează  
în cadrul Serviciului Vamal în calitate de inspector superior, post vamal Leușeni  
(PVFI, rutier).

Pe 29 septembrie 2020, a efectuat controlul vamal al mijlocului de transport de  
model Setra, cu n/î xxxxx, condus de Petru Olărașu la sectorul „intrare pasageri”.

Reclamantul a menționat că, în cadrul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, au  
fost solicitate și recepționate 31 de declarații vamale DV-6, de la 31 de persoane  
aflate în mijlocul de transport, iar în urma analizei a decis ca unitatea de transport  
să fie redirecționată la aparatul X-Ray (scanner) din cadrul postului vamal. În urma  
analizei imaginii conferite de acesta, împreună cu operatorul aparatului X-Ray,  
careva bunuri suspecte nu au fost depistate, ulterior, a purces la procedura de  
control a mărfurilor transportate, prin deschiderea selectivă, a bagajelor călătorilor  
și a bagajelor neînsoțite. Astfel, reclamantul a susținut că alte bunuri, decât cele  
declarate autentic de pasageri, conform declarațiilor de tip DV-6, nu au fost  
depistate, fiind întocmită chitanțiera TV14 nr. AC513946. Totodată, a constatat că  
alte bunuri nu au putut fi vămuite, fiind indicate pe formularele tipizate DV-6 ale

călătorilor și care cad sub incidența Legii nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice.

Prin ordinul nr. 498-p din 18 martie 2021, Serviciul Vamal a dispus în privința sa aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de muștrare, fiindcă Comisia a stabilit că în acțiunile/inacțiunile inspectorului superior Vasile Chilat s-au constatat abateri de la îndeplinirea conștiincioasă a obligațiilor/atribuțiilor de serviciu prevăzute în fișa postului, manifestate prin control fizic superficial al mijlocului de transport de model Setra, cu n/î xxxxxx, condus de Olărașu Petru. Prin urmare, Comisia a ajuns la concluzia că funcționarul vamal Vasile Chilat urmează să manifeste mai multă străduință și perseverență la verificarea mijloacelor de transport, bagajelor neînsoțite, pentru a evita declararea neautentică și încasarea în măsură deplină a drepturilor de import.

În opinia reclamantului, ordinul de sancționare contestat este ilegal, fiindcă nu este indicat temeiul de drept al aplicării sancțiunii și ce abatere disciplinară a fost comisă de colaboratorul vamal Vasile Chilat. Or, controlul fizic superficial nu este prevăzut ca fiind abatere și nici nu a existat, dat fiind faptul că a efectuat un control minuțios și cu toată diligența și mijloacele tehnice disponibile.

Reclamantul a notat că Serviciul Vamal a ezitat să individualizeze sancțiunea disciplinară, nu a ținut cont de cauzele și gravitatea presupusei abateri disciplinare, de circumstanțele cauzei, de comportamentul colaboratorului vamal Vasile Chilat, care a efectuat toate tipurile de control posibil ale autovehiculului (control documentar, control fizic selectiv, control cu ajutorul scannerului X-Ray), precum și nu a menționat dacă există alte sancțiuni disciplinare al cărui termen nu a expirat.

Vasile Chilat a susținut că sancțiunea disciplinară nu a fost aplicată de directorul Serviciului Vamal, condiție prevăzută de art. 53 din Legea 302/2017. Respectiv, la data emiterii ordinului funcția de director a Serviciului Vamal era deținută de Sergiu Burduja, însă ordinul nr. 489-p din 18 martie 2021 este semnat de directorul adjunct Viorel Mihaila, or, Legea prevede expres că doar directorul Serviciului Vamal poate aplica sancțiuni disciplinare. În acest sens, atestă că nerespectarea prevederii menționate atrage nulitatea absolută a ordinului contestat, din motiv că a fost semnat de o persoană neîmputernicită.

La 08 aprilie 2021, a expediat în adresa Serviciului Vamal cerere prealabilă, solicitând suspendarea executării actului administrativ, anularea ordinului nr. 489-p din 18 martie 2021 al Serviciului Vamal în partea ce ține de aplicarea în privința lui Vasile Chilat a sancțiunii disciplinare, repararea prejudiciului moral.

Prin decizia nr. 28/11-5187 din 16 aprilie 2021 al Serviciului Vamal, a fost informat că este în drept să conteste actul administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, iar cererea prealabilă se lasă fără examinare.

Reclamantul a solicitat anularea ordinului nr. 498-p din 18 martie 2021 al Serviciului Vamal cu privire la sancționarea unor funcționari al Biroului Vamal Centru, a sancțiunii disciplinare-muștrare.

Prin încheierea din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis renunțul reclamantului la pretenția privind încasarea prejudiciului moral. (f.d. 80-82).

Prin hotărârea din 24 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată. S-a anulat ordinul nr. 498-p din 18 martie 2021 al Serviciului Vamal cu privire la sancționarea unor funcționari al Biroului Vamal Centru, în partea aplicării dlui Vasile Chilat, funcționar vamal al Biroului Vamal Centru, a sancțiunii disciplinare muștrare, ca neîntemeiat (f.d.102).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 28 iunie 2021, Serviciul Vamal a depus apel nemotivat, care a fost completat la 1 octombrie 2021 apelul motivat împotriva hotărârii din 24 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată (f.d. 106,133-136).

Prin decizia din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Serviciul Vamal și s-a menținut hotărârea din 24 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 153,154-168).

La 20 decembrie 2021, Serviciul Vamal a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care ulterior, la 03 martie 2022, a fost completat cu motivare, solicitând casarea actelor judecătorești, cu emiterea unei decizii de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 169, 174-177).

În argumentarea cererii de recurs, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept anterior expuse, recurentul a invocat că nu este de acord cu actele judecătorești contestate, deoarece instanțele ierarhic inferioare la adoptarea acestora nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Suplimentar a indicat că instanța de fond și cea de apel nu s-au expus asupra fondul cauzei. Astfel la 28 septembrie 2020 la ieșirea din PVF Leușeni a fost stopat pentru control vamal, mijlocul de transport de model Setra, n/î xxxx, condus de Petru Olărașu, care transporta pasageri și bagaje neînsoțite din Italia. În urma unui control fizic detaliat efectuat la postul vamal Cricova, au fost depistate mărfuri nedeclarate sau declarate neautentic, care din cele constatate de echipele mobile nu se regăseau în chitanțier AC 513946 și DV-6 prezentate. Prin urmare, la 1 decembrie 2020, a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție și respectiv decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 413/20.

A susținut că în acțiunile /inacțiunile reclamantului se constată o abatere de la îndeplinirea conștiincioasă a obligațiilor/atribuțiilor de serviciu prevăzute în fișa postului, manifestate prin control superficial al mijlocului de transport de model Setra, cu n/î xxxxx, condus de Petru Olărașu.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 15 decembrie 2021, însă date privind notificarea deciziei nu există. Decizia motivată din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la 14 februarie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 117).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 4 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimatului Vasile Chilat a fost expediată copia recursului depus de Serviciul Vamal, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt confirmat prin avizul de recepție din .

Până la examinarea recursului, Vasile Chilat nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referință asupra recursului.

Prin încheierea din 25 mai 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Serviciul Vamal a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind actele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi decizii, de respingere a cererii de chemare în judecată depuse de Vasile Chilat.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În temeiul art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

O acțiune în contencios administrativ în corespundere cu art. 206 alin. (1) lit. a)-e) din Codul administrativ, poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ

individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Totodată, în condițiile art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, prin ordinul nr. 498-p din 18 martie 2021 i-a fost aplicată lui Vasile Chilat sancțiunea disciplinară, mustrare (f.d.9-12).

La 22 aprilie 2021, Vasile Chilat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea ordinului nr. 498-p din 18 martie 2021 a Serviciului Vamal, în partea ce ține de aplicarea în privința lui a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare, repararea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică (f.d. 5-9).

Prin încheierea din 08 iunie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis renunțul reclamantului la pretenția privind încasarea prejudiciului moral. (f.d. 80-82)

Fiind investită cu examinarea cauzei, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani prin hotărârea din 24 iunie 2021 a admis cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Chilat. S-a anulat ordinul nr. 498-p din 18 martie 2021 al Serviciului Vamal cu privire la sancționarea unor funcționari al Biroului Vamal Centru, în partea aplicării dlui Vasile Chilat, funcționar vamal al Biroului Vamal Centru, a sancțiunii disciplinare mustrare, ca neîntemeiat (f.d.102).

Iar, examinând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 15 decembrie 2021 a menținut hotărârea din 24 iunie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d.153, 154-162).

Instanța de recurs studiind materialele dosarului în raport cu circumstanțele cauzei și prevederile legale pertinente, conchide că instanțele ierarhic inferioare greșit au stabilit temeinicia acțiunii înaintate de Vasile Chilat, prin urmare actele de dispoziție emise de instanțele ierarhic inferioare urmează a fi casate, din motivele ce succed.

Conform art. 224 alin.(1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre

următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Articolul 207 din Codul muncii prevede că sancțiunea disciplinară se aplică de organul căruia i se atribuie dreptul de angajare (alegere, confirmare sau numire în funcție) a salariatului respectiv. Salariaților care poartă răspundere disciplinară conform statutelor sau regulamentelor disciplinare și altor acte normative li se pot aplica sancțiuni disciplinare și de organele ierarhic superioare celor indicate la alin.(1).

Prevederile articolului 208 din Codul muncii stabilesc că, pînă la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară în scris salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă. Explicația privind fapta comisă poate fi prezentată de către salariat în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării. Refuzul de a prezenta explicația cerută se consemnează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților.

În funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze și o anchetă de serviciu, a cărei durată nu poate depăși o lună. În cadrul anchetei, salariatul are dreptul să-și explice atitudinea și să prezinte persoanei abilitate cu efectuarea anchetei toate probele și justificările pe care le consideră necesare.

În conformitate cu art. 210 din Codul muncii, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărîre), în care se indică în mod obligatoriu: a) temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii; b) termenul în care sancțiunea poate fi contestată; c) organul în care sancțiunea poate fi contestată. Ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) de sancționare, cu excepția sancțiunii disciplinare sub formă de concediere conform art.206 alin.(1) lit. d) care se aplică cu respectarea art.81 alin.(3), se comunică salariatului, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/înștiințării, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii, iar în cazul în care acesta activează într-o subdiviziune interioară a unității (filială, reprezentanță, serviciu desconcentrat etc.) aflate în altă localitate – în termen de cel mult 15 zile lucrătoare și produce efecte de la data comunicării. Refuzul salariatului de a confirma prin semnătură comunicarea ordinului se fixează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților.

Ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) de sancționare poate fi contestat de salariat în instanța de judecată în condițiile art.355.

În conformitate cu art. 49 al Legii Serviciului Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, pentru neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu, pentru încălcarea normelor de etică și conduită, pentru pagubele materiale pricinuite, pentru contravențiile sau infracțiunile săvârșite în timpul ori în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, funcționarul vamal poartă răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz.

Răspunderea disciplinară reprezintă un ansamblu de norme care reglementează actele și faptele săvârșite de către funcționarul vamal în exercitarea atribuțiilor sale, considerate a fi abateri disciplinare, precum și de sancțiuni care se aplică în mod corespunzător.

Prevederile art. 53 alin. (1-4) și (7) al Legii Serviciului Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017 stabilesc că, sancțiunile disciplinare se aplică de către directorul Serviciului Vamal: a) în termen de 6 luni de la data săvârșirii abaterii, cu excepțiile prevăzute de Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și de Codul muncii al Republicii Moldova; b) în termen de o lună de la data constatării abaterii disciplinare de către angajator, în urma efectuării unei anchete de serviciu, iar în cazul în care funcționarul vamal se află în concediu anual de odihnă, în concediu de studii sau în concediu medical acest termen se suspendă pînă la revenirea acestuia la serviciu.

Sancțiunea disciplinară, exceptând avertismentul, nu poate fi aplicată decât după o cercetare prealabilă a faptei imputate de către comisia de disciplină. Cercetarea prealabilă impune aplicarea sancțiunii disciplinare după investigarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului vamal.

La individualizarea sancțiunii disciplinare se va ține seama de cauzele și gravitatea abaterii disciplinare, de circumstanțele în care aceasta a fost săvârșită, de comportamentul funcționarului vamal în timpul serviciului, precum și de existența altor sancțiuni disciplinare al căror termen nu a expirat.

Constituirea, componența și atribuțiile comisiei de disciplină, precum și procedura de efectuare a anchetei de serviciu și de aplicare a sancțiunilor disciplinare se stabilesc printr-un regulament aprobat prin ordinul directorului.

Actul administrativ de sancționare disciplinară poate fi atacat în instanța de contencios administrativ în modul stabilit de lege.

Conform art. 59 alin. (1-4) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, sancțiunea disciplinară se aplică de către persoana/organul care are competența legală de numire în funcție.

Sancțiunile disciplinare se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data săvârșirii abaterii, cu excepția sancțiunii disciplinare în cazul emiterii de către Curtea de Conturi a opiniei contrare sau în cazul imposibilității exprimării opiniei asupra situației financiare a autorității/instituției bugetare și cu excepția sancțiunii disciplinare pentru încălcarea legislației cu privire la declararea averii și intereselor personale, la soluționarea conflictelor de interese și la regimul juridic al incompatibilităților și restricțiilor, care se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data rămânerii definitive a actului prin care se constată săvârșirea abaterii disciplinare.

Sancțiunea disciplinară, cu excepția celei specificate la art.58 lit. a), nu poate fi aplicată decât după cercetarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii.

Din comisia de disciplină face parte în mod obligatoriu un reprezentant al organizației sindicale reprezentative sau, în cazul în care sindicatul nu este reprezentativ sau funcționarii publici nu sînt organizați în sindicat, un reprezentant desemnat prin votul majorității funcționarilor publici pentru care este organizată comisia de disciplină, precum și curgerea termenelor specificate la alin.(2) și (3).

Conform art. 59 alin. (6-8) și alin. (10-11) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, comisia de

disciplină este obligată să ceară funcționarului public o explicație scrisă privind fapta comisă.

După cercetarea prealabilă, comisia de disciplină propune autorității publice respective sancțiunea aplicabilă funcționarului public vinovat.

Actul administrativ cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare se aduce la cunoștința funcționarului public în termen de 5 zile de la emitere, sub semnătură.

La individualizarea sancțiunii disciplinare se va ține seama de cauzele și gravitatea abaterii disciplinare, de circumstanțele în care aceasta a fost săvârșită, de comportamentul funcționarului public în timpul serviciului, precum și de existența altor sancțiuni disciplinare al căror termen nu a expirat.

Modul de constituire, organizare și funcționare, componența, atribuțiile, modul de sesizare și procedura de muncă a comisiilor de disciplină se aprobă de Guvern.

Articolul 64 alin. (1) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008 prevede că persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune destituirea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei destituirii din funcția publică, în următoarele cazuri: a) drept sancțiune disciplinară, aplicată pentru încălcarea prevederilor art. 22 alin.(1) lit. f/1), precum și pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare nestinse în modul stabilit; b) drept sancțiune disciplinară, aplicată pentru săvârșirea unei abateri disciplinare care a avut consecințe grave; c) dacă s-a ivit un motiv legal de incompatibilitate, iar funcționarul public nu acționează pentru încetarea acesteia în termenul stabilit de prezenta lege; c/1) stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către funcționarul public a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese; c/2) nedepunere de către funcționarul public a declarației de avere și interese personale sau refuz de a o depune, în condițiile art.27 alin.(8) din Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate; c/3) dispunere de către instanța de judecată, prin hotărâre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate; d) incompetență profesională stabilită în urma obținerii calificativului „nesatisfăcător” la evaluarea anuală a performanțelor profesionale ale funcționarului public, în condițiile prezentei legi; e) refuz de a depune jurământul prevăzut la art.32; f) absență nemotivată de la serviciu timp de 4 ore consecutive pe parcursul unei zile lucrătoare.

Instanța de recurs notează că, prin scrisoarea nr. 28/04-12336 din 6 octombrie 2020 a Direcției de Integritate și Supraveghere a Serviciului Vamal, s-a transmis sesizarea nr. 250/29.09.20, pentru a fi examinată pe faptul posibilitii încălcări de ordin în privința acțiunilor funcționarului vamal la efectuarea controlului vamal a mijlocului de transport indicat în sesizare (f.d. 33).

Prin ordinul nr.18 din 3 februarie 2021 cu privire la inițierea anchetei de serviciu, șeful Biroului Vamal Centru a dispus inițierea anchetei de serviciu, pe faptul examinării corectitudinii îndeplinirii atribuțiilor de serviciu de către

funcționarul Biroului Vamal Centru, Vasile Chilat și pentru elucidarea tuturor circumstanțelor reflectate în sesizările parvenite de la Secția Echipe Mobile (f.d. 12, dosar administrativ).

Prin încheierea din 18 februarie 2021 asupra rezultatelor investigației de serviciu efectuată în baza ordinului nr. 13-o din 3 februarie 2021 a Biroului Vamal Centru, comisia de disciplină a Biroului Vamal Centru, ca urmare a efectuării anchetei de serviciu, a propus angajatorului, să fie aplicată funcționarului vamal al Biroului Vamal Centru, Vasile Chilat sancțiunea disciplinară, avertisment. (f.d. 1-10, dosar administrativ).

Conform procesului-verbal din 4 martie 2021 al ședinței comisiei de disciplină pe marginea anchetei de serviciu inițiată în baza ordinului nr.13-o din 3 februarie 2021 al Biroului Vamal Centru, comisia de disciplină a Serviciului Vamal a menționat că decizia luată în privința funcționarului vamal Vasile Chilat este prea blândă și nu corespunde gravității faptelor descrise și a considerat oportun de a relua ancheta de serviciu, întru finalizarea acesteia ( f.d. 170, dosar administrativ).

Prin încheierea din 10 martie 2021 pe marginea anchetei de serviciu inițiată în baza ordinului nr. 13-o din 3 martie 2021 a Biroului Vamal Centru, comisia de disciplină a Serviciului Vamal a propus angajatorului să fie aplicată funcționarului vamal al Biroului Vamal Centru, Vasile Chilat sancțiunea disciplinară, muștrare (f.d. 171-178).

La 18 martie 2021, a fost emis ordinul nr. 498-p cu privire la sancționarea lui Vasile Chilat, prin care s-a dispus aplicarea lui Vasile Chilat, funcționar vamal al Biroului Vamal Centru, sancțiunea disciplinară, muștrare (f.d 179-186, dosar administrativ).

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, autoritatea publică a respectat prevederile legale privind desfășurarea anchetei de serviciu.

În acest context, instanța de recurs respinge argumentele intimatului Vasile Chilat, precum că, nu i s-a acordat posibilitatea de a depune explicații pe marginea cazului examinat, or conform materialelor dosarului administrativ, acesta a depus explicații pe numele șefului Biroului Vamal Centru (f.d.64, dosar administrativ).

Instanța de recurs relevă că drept temei pentru aplicarea sancțiunii lui Vasile Chilat este indicat faptul că la traversarea frontierei de stat prin punctul vamal Leușeni –Albița, șoferul mijlocului de transport de model Setra ( n/î xxxxx), Petru Olărașu nu a declarat toate bunurile de care dispunea, iar controlul vamal a fost efectuat de către funcționarul vamal, Vasile Chilat.

Astfel, conform procesului-verbal privind efectuarea controlului vamal de către echipa mobilă din 28 septembrie 2020, în mijlocul de transport de model Setra xxxxx (n/î xxxxxxx), la Petru Olărașu, au fost depistate și ridicate mărfuri în asortiment, care nu au fost declarate la intrarea în Republica Moldova (f.d.55 dosar administrativ).

De altfel, Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, însăși Vasile Chilat indică atât în motivarea

acțiunii, cât și pe parcursul desfășurării anchetei de serviciu, că anume el a admis intrarea în Republica Moldova a mijlocului de transport de model Setra xxxxx (n/î xxxxxx), efectuând controlul vamal al acestuia.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că șoferul Olărașu Petru, a cărui marfă a fost depistată ca fiind nevămută de către colaboratorii Postului Vamal mobil, fiind audiat de către inspectorul principal al echipei mobile, a declarat că mărfurile în asortiment, care au fost depistate și ridicate de echipa mobilă, dar care nu au fost declarate la intrarea în Republica Moldova le-a primit în Italia și urma să le livreze în mun. Chișinău (f.d.22, dosar administrativ).

Respectiv, instanța de recurs decelează că, la traversarea frontierei Republicii Moldova, aceste mărfuri se aflau în mijlocul de transport de model Setra xxxxxx (n/î xxxxxx), care a fost supus controlului vamal de către Vasile Chilat.

În acest context, instanța de recurs respinge argumentul intimatului Vasile Chilat precum că el ar fi efectuat un control minuțios și cu toată diligența și mijloacele tehnice disponibile or, în urma efectuării controlului efectuat de Echipa Mobilă, s-au depistat mărfuri nedeclarete, după cum urmează: calculator DELLJTG2V43-1buc., calculator LENOVO VI4-IIL-1 buc., unelte electrice-1 buc., aparat de cafea -1 buc. Aparat pentru tăiat SIGMA LOLLY EDGE-1 buc., cafea TOLEDO-20 buc., cafea Lavazza-11buc, cafea Lavazza 250 gr.-6 buc., cremă pentru baie și duș Palmolive -12 buc., șampon pentru copii Johnsons-3 buc., iar valoarea acestora a fost estimată la suma de 49 285 de lei, din care au fost calculate drepturi de import în sumă de 11 660,03 de lei, iar bunurile enunțate nu se regăseau în chitanțiera TV-14, nr. AC513946.

Mai mult ca atât, în explicațiile depuse pe numele șefului Biroului Vamal Centru, reclamantul/intimatul recunoaște că a efectuat controlul vamal prin verificarea selectivă a bagajelor călătorilor și bagajelor neînsoțite (f.d. 64), or, asigurarea controlului vamal și vămuirii mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontiera vamală de către persoane fizice și juridice, precum și încasării corecte a drepturilor de import/export, stabilite de legislație în vigoare reprezintă activitatea de bază a funcționarului vamal, reflectată în fișa postului nr. 431 din 23 decembrie 2016.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că Vasile Chilat nu a respectat, în exercitarea atribuțiilor sale funcționale, dispozițiile pct. 5 alin. (1) lit. a), lit. b) și lit. d) din Codul de Etică și Conduită a colaboratorului vamal aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161 din 20 octombrie 2016, potrivit căruia pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, colaboratorul vamal își asumă responsabilitatea personală fiind obligat: a) să respecte prevederile legale, dispozițiile interne, precum și normele profesionale specifice activității desfășurate; b) să respecte și să aplice principiile activității în organele vamale și să îndeplinească sarcinile de serviciu conștient, responsabil, obiectiv și imparțial.

Conform art. 51 al Legii Serviciului Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, constituie abateri disciplinare: a) nerespectarea programului de muncă, inclusiv

absența sau întârzierea nemotivată la serviciu ori plecarea de la serviciu înainte de ora stabilită în program, admise în mod repetat; b) intervențiile în favoarea soluționării unor cereri în afara cadrului legal; c) nerespectarea cerințelor privind păstrarea secretului de stat sau a confidențialității informațiilor de care funcționarul vamal ia cunoștință în exercițiul funcției; d) refuzul nejustificat de a îndeplini sarcinile de serviciu și dispozițiile conducătorului; e) neglijența și/sau tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor de serviciu; f) acțiunile care aduc atingere prestigiului Serviciului Vamal; g) încălcarea normelor de etică și conduită a funcționarului vamal; h) exprimarea sau manifestarea publică a preferințelor politice și favorizarea vreunui partid politic sau vreunei organizații social-politice în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu; i) încălcarea prevederilor referitoare la obligațiile sale, conflictul de interese și restricțiile stabilite prin lege; j) încălcarea regulilor de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea funcției vacante sau temporar vacante, a regulilor de evaluare a performanțelor profesionale ale funcționarilor vamali; k) alte fapte considerate drept abateri disciplinare în legislația cu privire la funcția publică și funcționarii publici.

Constituie abateri disciplinare grave, ce conduc la destituirea din funcție, următoarele acțiuni comise intenționat sau din imprudență: a) acțiunile care contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale, dacă aceste acțiuni nu atrag răspunderea penală; b) reținerea, primirea spre păstrare și eliberarea bunurilor și a mijloacelor bănești fără perfectarea documentelor în modul stabilit; c) încălcarea modului stabilit de transmitere, utilizare și păstrare a ștampilei personale, a sigiliilor vamale, a ștampilelor și a documentelor de strictă evidență, având ca urmare pierderea sau utilizarea lor de către persoanele neautorizate; d) nerespectarea modului stabilit de perfectare a documentelor aferente operațiunilor vamale; e) divulgarea informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată utilizate în activitatea de serviciu, pierderea documentelor, a copiilor autentificate ce conțin asemenea informații; f) acordarea de servicii prin uzul funcției în schimbul unei remunerații, al unui serviciu sau al altor beneficii; g) efectuarea de operațiuni vamale în afara orelor de program, în alt loc decât cel stabilit, fără autorizarea directorului, în cazul în care autorizarea era obligatorie și nu a fost acordată; h) stabilirea incorectă a valorii mărfurilor în vamă, fapt prin care s-a prejudiciat statul în proporții mari; i) folosirea în scopuri personale a oricăror sume de bani încasați ca taxe vamale ori ca alte taxe, plăți sau mijloace financiare destinate Serviciului Vamal, dacă această acțiune nu atrage răspunderea penală; j) ofensa adusă unui cetățean și lezarea drepturilor acestuia în timpul efectuării operațiunilor vamale, constatate în urma unei investigații de serviciu, a unei cercetări sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

În acest sens, instanța de recurs atestă că, fapta săvârșită de către Vasile Chilat, care a stat la baza emiterii Ordinului Serviciului Vamal nr. 498-p din 18 martie 2021, se încadrează în categoria abaterilor disciplinare grave, prevăzută la art.51 alin. (2) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, și anume la lit. a) a normei precitate, care prevede că acțiunile care contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale, dacă aceste acțiuni nu atrag răspunderea penală, se încadrează în categoria

abaterilor disciplinare grave, iar în consecință i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară „mustrare”.

În ordinea celor enunțate, se reține că sancțiunea disciplinară este o formă a răspunderii juridice represive, adică mijloc de constrângere aplicabilă autorilor abaterilor disciplinare.

Sancțiunile disciplinare urmăresc într-un final scopul evitării producerii pe viitor a unor fapte de acest fel, iar scopul sancțiunilor disciplinare este apărarea ordinii de drept și educarea funcționarilor de a acționa în spiritul respectării și asigurării acesteia, evidențiindu-se astfel atât caracterul represiv și coercitiv al sancțiunii, cât și cel preventiv-educativ.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că sancțiunea disciplinară aplicată lui Vasile Chilat este una corectă în coraport cu faptele comise în timpul exercitării atribuțiilor sale funcționale și anume neefectuarea controlului vamal în corespundere cu legislația în vigoare.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că este neîntemeiată și concluzia instanțelor ierarhic inferioare cu privire la lipsa motivării actului administrativ, or toate considerentele care ar justifica emiterea acestuia, temeiurile de drept și de fapt pe care autoritatea publică le-a luat în considerare la adoptarea ordinului Serviciului Vamal nr. 498-p din 18 martie 2021, prin care i-a fost aplicată lui Vasile Chilat sancțiune disciplinară „mustrare”, sunt expuse în conținutul actului administrativ contestat.

Instanța de recurs subliniază că sancțiunea disciplinară „mustrare” în privința lui Vasile Chilat a fost aplicată de către Serviciul Vamal cu respectarea procedurii legale și a termenului de desfășurare a cercetării administrative, iar actul administrativ a fost emis în baza notei explicative, procesului-verbal privind efectuarea controlului vamal de către echipa mobile, rapoartelor, proceselor – verbale de audiere, deciziei asupra cazului de contravenție vamală, toate acestea fiind anexate la materialele cauzei.

În consecință, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la caz, actul administrativ privind aplicarea sancțiunii disciplinare intimatului Vasile Chilat a fost emis în strictă conformitate cu cerințele legale.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de Serviciul Vamal întemeiat și analizând actele cauzei în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția primei instanțe, menținută de instanța de apel, contravine circumstanțelor cauzei și prevederilor legale aplicabile cauzei.

Prin urmare, instanța de recurs indică că, la caz nu se regăsesc temeiuri de anulare a ordinului Serviciului Vamal nr. 498-p din 18 martie 2021, fiind emis legal și întemeiat.

Respectiv, cererea de chemare în judecată cu privire la anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 498-p din 18 martie 2021 este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Finalmente, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că soluția asupra fondului cauzei, la care a ajuns instanța de recurs, este compatibilă cu prevederile articolului 6 § 1 CEDO, fiind prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, potrivit căruia examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă o decizie, prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Din considerentele menționate și având în vedere că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au dat o apreciere corectă în ansamblu raportului juridic în litigiu, prin prisma cadrului legal aplicabil în speță și circumstanțelor constatate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Serviciul Vamal, de a casa decizia din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată depuse de Vasile Chilat.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Serviciul Vamal.

Se casează integral decizia din 15 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 24 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Chilat împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea actului administrativ și se emite o nouă decizie, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Chilat împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea actului administrativ ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
Judecătorului

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nina Vascan

Aliona Miron

Nicolae Craiu